

KINNITATUD
Keskkonnaameti peadirektori
asetäitja
22.03.2024
korraldusega nr 1-3/24/107

Hauka loodusala (*Hauka harivesiliku püsielupaiga*) kaitsekorralduskava

SISUKORD

1. ALA ISELOOMUSTUS.....	4
1.4. Uuritus.....	4
1.4.1. Läbiviidud seired	4
1.4.2. Inventuuride vajadus.....	4
2. VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID	5
3. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED JA EELARVE	7
KASUTATUD ALLIKAD.....	8

Kasutatud lühendid

KE – kaitse-eeskiri

Kaitseväärtus – kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk)

Kaitse eesmärk – kaitseväärtuse soovitud seisund

KeA – Keskkonnaamet

KAUR – Keskkonnaagentuur

KKK – kaitsekorralduskava

LKS - looduskaitseeadus

LoD – loodusdirektiiv (käsitleb ohustatud elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitsepõhimõtteid)

LoA – loodusala (loodusdirektiivi I ja II lisas nimetatud elupaigatüüpide või liikide kaitseks asutatud ala)

SDF – Natura standardandmebaas

RMK – Riigimetsa Majandamise Keskus

Säilitamine – olemasolevate väärtuste säilitamine (seisund ei muutu halvemaks, säilitamine ei tähenda seda, et seisund peab jääma samaks) (looduslik areng)

1. ALA ISELOOMUSTUS

Hauka loodusala on moodustatud harivesiliku ja tema elupaikade kaitseks. Tegu on mitmekesise reljeefse maastikuga, kus põllud vahelduvad metsadega. Kaitsekorralduslikult on oluline hoida harivesiliku kudeveekogud päikesele avatuna, vajalik on puhastada tiike setetest, taimestikust ja tiikide mõningane laiendamine.

Kaitstava ala nimi	Hauka harivesiliku püsielupaik (KLO3000730)
Loodusala nimi	Hauka loodusala (EE0080214)
Pindala	50,9 ha
Asukoht ja piirid	Põlva maakond, Kanepi vald, Hauka küla https://register.keskkonnaportaal.ee/register/protected-nature-object/7354347
Kaitsekord	„Harivesiliku püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri” https://www.riigiteataja.ee/akt/13299713?leiaKehtiv
Koostaja nimi	Kadri Kasuk
Koostamise aasta	2024
Kaitsekorralduskava koostamise kord	„Kaitsekorralduskava koostamise ja kinnitamise kord ning kaitsekorralduskava kinnitaja määramine” https://www.riigiteataja.ee/akt/104112022001

Kaitsekorralduskava (lühidalt KKK) annab soovitusel kaitstava ala valitsejale kaitse-eesmärkide saavutamise parimatest viisidest, kuid ei loo õigusi ega kohustusi kolmandatele isikutele. Hauka loodusala kaitsekorralduskava on koostatud tähtajatult. Kava vaadatakse üle ja uuendatakse põhjendatud juhtudel väärtuste kaitse tagamise eesmärgil lähtuvalt tulemuslikkuse hindamise või uue inventuuri andmetest.

1.4. Uuritus

1.4.1. Läbiviidud seired

Alal on teostatud viimati kahepaiksete seiret aastal 2017 MTÜ Põhjakonn poolt, liigi arvukust pole välja toodud. Elupaiku on inventeerinud 2003. aastal Meeli Mesipuu ja Kadri Tali.

1.4.2. Inventuuride vajadus

Vajalik on jätkata kahepaiksete seirega. Elupaikade andmed on vananenud ja vajavad üle inventeerimist, ortofoto põhjal on näha, et osa niite on kaetud puittaimestikuga.

2. VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID

Tabelis 2 määratakse Hauka loodusala kaitse-eesmärgid, soodsa looduskaitse seisundi saavutamist või hoidmist ohustavad tegurid ning nende ärahoidmiseks või leevendamiseks ettenähtavad meetmed ning kaitsetegevuse oodatavad tulemused. Harivesiliku seisund ja vajalikud meetmed on võetud „Harivesiliku kaitse tegevuskava“ 2014. a eelnõust. Arvestada tuleks, et tegelike tööde mahu vajadus võib olla suurenenud võrreldes 2014. aastaga.

Tabel 2. Hauka loodusala kaitseväärtused

Kaitseväärtus ¹	Seisund (pindala/ esinduslikkus)	Kaitse-eesmärk	Mõjutegurid	Meetmed	Oodatav tulemus	Panus üldpindalasse / SDFi (%)
Liigid						
Harivesilik LKS – II, KE – jah, LoD – II, LoA – jah	Asurkonna seisund on hea, viis kudeveekogu, millest 4 vajavad puhastamist / laiendamist.	Elupaigad (5 tiiki) on heas seisundis.	Veekogude liigne taimestumine ja sellest tulenev kinnikasvamine.	Tiikide puhastamine taimedest/setetest ja vajadusel nende laiendamine. Seire	Elupaigad on säilinud heas seisundis (5 tiiki).	
Kooslused						

¹ 1) LKS – kaitsekategooria looduskaitseaduse alusel
KE – jah –püsielupaiga kaitse-eesmärgiks olemine
LoD – loodusdirektiivi lisa number
LoA – loodusala kaitse-eesmärgiks olemine

2) Elupaiga seisund A – väga hea, B – hea, C- arvestatav, D – väheesinduslik

Kaitseväärtus ¹	Seisund (pindala/ esinduslikkus)	Kaitse-eesmärk	Mõjutegurid	Meetmed	Oodatav tulemus	Panus üldpindalasse / SDFi (%)
Liigirikkad madalsood (7230) KE – ei, LoD – I, LoA – jah	4,4 ha / teadmata seisundiga Soode kihil on elupaigad D-esinduslikkusega	Andmete täpsustamine 4,4 ha.	Kuivendamise Elupaigatüüp pole siseriikliku ala kaitse-eesmärk	Elupaika kahjustavate tööde vältimine –vajadusel viia läbi Natura hindamine. Inventuur andmete täpsustamiseks. Elupaigatüüp võetakse siseriiklikuks kaitse-eesmärgiks, kui esinduslikkus on vähemalt C.	Olemas on ajakohased andmed elupaiga seisundi kohta. Elupaigatüüp on siseriiklik kaitse-eesmärk, kui esinduslikkus on vähemalt C.	0,02
Liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270*) KE – ei, LoD – I, LoA – jah	0,7 ha / teadmata seisundiga Osaliselt kaardistatud 6430 kooslusena.	Andmete täpsustamine 0,7 ha.	Inimtegevuse (peamiselt loomapidamise) lakkamise tõttu metsastamine. Soov kasutada maad teisel otstarbel.	Poollooduslike koosluste hooldamise / taastamise toetuste tutvustamine maaomanikule. Elupaika kahjustavate tööde vältimine –vajadusel viia läbi Natura hindamine. Inventuur andmete ajakohastamiseks. Elupaigatüüp võetakse siseriiklikuks kaitse-eesmärgiks, kui varasem elupaigatüübi määrang on olnud korrektne.	Olemas on ajakohased andmed elupaiga seisundi kohta. Moodustatud on looduskaitseala. Elupaigatüüp on siseriiklikuks kaitse-eesmärgiks, kui varasem määrang on olnud korrektne.	0,02

3. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED JA EELARVE

Vajalike tegevuste tabelisse (tabel 3) on koondatud tööd, mis on vajalikud tabelites seatud kaitse eesmärkide saavutamiseks, tabelit võidakse tulevikus täiendada. Tabelis on tegevused jaotatud vastavalt tegevuse olulisusele järgmistesse prioriteetsusklassidesse:

- 1) esimene prioriteet – hädavajalik tegevus, millela kaitse-eesmärkide täitmine planeeritavas ajavahemikus on võimatu, see on väärtuste säilimisele ja toimiva ohuteguri kõrvaldamisele suunatud tegevus; kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus;
- 2) teine prioriteet – vajalik tegevus, mis on suunatud väärtuste taastamisele, eksponeerimisele ja potentsiaalsete ohutegurite kõrvaldamisele;
- 3) kolmas prioriteet – soovituslik tegevus ehk tegevus, mis aitab kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele.

Tabel 3. Tegevuste eelarve ja ajakava

Jrk	Tegevuse nimetus	Maht	Tegevuse tüüp	Korraldaja	Prioriteet	Ajagraafik
Inventuurid, seired, uuringud						
1.	Harivesiliku seire		Riiklik seire	KAUR	II	Vähemalt 1 kord 10 aasta jooksul.
2.	Elupaikade inventuur	5,1 ha	Inventuur	KeA	I	2025
Hooldus- ja taastamistööd						
3.	Harivesiliku tiikide hooldamine	4 tk	Hooldustöö	KeA, RMK, huvilised	I	2025; 2030; 2035
4.	Niidukoosluse hooldamine / taastamine	0,7 ha	Hooldustöö	KeA, RMK, huvilised	I	Igal aastal
Kavad, eeskirjad						
5.	Kaitse-eeskirja muutmine		Kaitse-eeskiri	KeA	I	2025
6.	Kaitsekorralduskava andmete üle vaatamine ja vajadusel uuendamine		Tegevuskava	KeA	I	1 kord kümne aasta jooksul
7.	Kaitsekorralduskava tulemuslikkuse hindamine		Tegevuskava	KeA	I	1 kord kümne aasta jooksul

KASUTATUD ALLIKAD

EELIS, Eesti looduse infosüsteem, 13.03.2024

Keskkonnaamet. Harivesiliku (*Triturus cristatus*) kaitse tegevuskava (eelnõu 2014)

Riigi Teataja. Harivesiliku püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri
<https://www.riigiteataja.ee/akt/13299713?leiaKehtiv> 13.03.2024